

más hitelműveleteket egyidejűleg keresztül visznek. Poincaréval, Duboisval folytatott tanácskozása eredmény képen közlik, hogy Poincaré ezentúl is ragaszkodik terveit megvalósításához és programját semmiféleképpen nem hajlandó feladni. Poincaré Teancourban nagyszabású beszéd keretében ezeket mondotta: Franciaország követeli, hogy minden német ember vonassék felelősségre és a német nép minden tagjának lakolnia kell a jóvátétel megfizetéséért.

Balfour kéri az adósságokat

Páris, augusztus 22. A „Matin” közli, hogy Poincaré biztosította Londonban azokat az államokat, amelyek Franciaországnak tartoznak, hogy Balfour jegyzékének bármilyen következményei is lesznek. Franciaország nem fogja követelni az ő szövetséges adósaival a tartozásaik azonnali megfizetését.

A „Matin” konstátálja, hogy ha Anglia ugyanígy járna el az ő saját adósaival, akkor a jóvátételi kérdés praktikus módon megoldható volna, amennyiben a németek adósságát csökkentené a szövetségesek egymás közötti adósságának ekvivalenciájával. A lap javasolja, hogy a Balfour-féle jegyzék tárgyalására Párisban konferenciát tartsanak.

Poincaré bizalmat szavaztat

Páris, augusztus 22. Franciaországban, a megyei központi tanácsok ülésein egyhangulag helyeslik Poincaré politikáját. A meusi megyei közgyűlés meggyitő ülésén Poincaré beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy a szövetségesek megőrizték a fegyverbarátságot és közös harcok emlékéit, de elvesztették a politikai szolidaritást egymás között. Franciaország nem követ hegemonikus célokat, csupán a szerződéseket végrehajtását és a szenvedett károktól megteremtését kívánja és csak ebben az esetben állhat helyre a békes jóviszony Németországgal.

Bajorország megegyezett a birodalmi kormányai

Berlin, aug. 22. A birodalmi kancellár és a bajor kormány kiküldötték között lefolyt tanácskozások megegyezésére vezettek. Részletekről még nem került semmi nyilvánosságra. Így a birodalom és Bajorország közötti konfliktus befejeződött. A müncheni megbeszélések után a megegyezés rövidesen nyilvánosságra kerül.

A kisantant prágai konferenciája

Bécs, augusztus 22. Laibachi jelentés szerint a kisantant prágai konferenciáján a következő problémákat fogják megvitatni.

1. Az eddigi állam-szerződések megszüntetése és 10-20 évre való kibővítése.
  2. Hasonló szerződések megkötése Románia, más részről Jugoszlávia és Csehszlovákia között.
  3. Bulgáriának a kisantant-hoz való viszonya.
  4. A kisantant állásfoglalása ama kérdésekben, amelyek a népszövetség Genfben tárgyal.
  5. Az osztrák kérdés.
- A kisantant konferenciája eredetileg Marienbadban lett volna, utóbb állapotok meg abban, hogy Prágában lesz.

Nagy ipari részvénytársaság főkönyvelője, perfékt magyar-német levelező szept. 1-vel esti órákra szakmába vágó foglalkoztatást vállalna. Ajánlatok „Perfect” jellegre e lap kiadójába kéretnek. 4475

Sport kötött-szővött **Áruház**
 Aradi kőfő és kötött-szővőgyár Ierakata Cluj, Wesselényi-utca 16.

! Kötött kabátok, szettelek kötött ruhák, harisnya és keztyű eredeti gyári árban kapható.

A zsidóság újból belépett a világtörténelembe

Irtá: Dawis Trietsch

III.

Az „American Jewish Year Book” 1921-re 4,1 millióban állapította meg Lengyelország zsidó lakosságát. Részletezésben ilyen ez a kimutatás:

Kongresszusi Lengyelország (1910 évi népszámlálás)	1 770 000
Litvánia és Fehéroroszország	1 359 000
Galicia	872 975
Posen	26 486
Szilázia	18 217
Teschén	19 900
Allenstein	2 587

(Összesen 4,096,165)

Ebből a kimutatásból hiányzanak Volhinia és Podólia nagyon fontos területei, továbbá az itt leszárogzott, de erősen elvált számok egész szaporulata szintén kimaradt, pedig ez csak magában a kongresszusi Lengyelországban körülbelül háromszáz-ezerre tehető. (1910-től 1923-ig négy háborus esztendő ki kell venni a statisztikai adatgyűjtéstől, mert háboru alatt nem érvényesülnek a népszámlálási mozgalmak rendes törvényei. A tizenkét esztendő periódusból tehát csak nyolc marad. E nyolc esztendő alatt a lengyelországi zsidóság, amely már azelőtt is inkább bevándorlókat, mint kivándorlókat befolyásolt, a népmozgalmi tényezők hatása alatt tizenhat százalékkal, tehát 700.000 lélekkel megszaporodott.) A státus megállapításánál kell még tekintetbe venni az ukrán menekülteket is. Az ukránai immigráció, ugyancsak Volhinianak és Podóliának Lengyelországhoz való csatlóása az ukránai kimutatást lecsökkenti. Ugyancsak levonandók Litvánia és Fehéroroszország ama részei is, amelyeket nem csatoltak Lengyelországhoz.

1919-ben, mikor Lengyelország, Ukrajna és Oroszország határait még nem voltak véglegesen megállapítva, én magam Lengyelország zsidó lakosságát 3,3 millióra, Ukrajnát szintén annyira. Oroszország és Szibériát 900 000-re becsültem. Ezen a három területen tehát 1919-ben összesen 7,5 millió zsidó élt. Ma már Lengyelország zsidóságát 4,8 millióra, Oroszország zsidóságát pedig Ukrajnát is beleszámítva 3 millióra becsüljük, akkor végösszesül: 7,6 milliót kapunk, vagyis 300 000 zsidó lélekkel többet, mint 1919-ben.

Romer professzor „Nagy-lengyelország” összlakosságát 1919-re 5,813 000-ban állapította, zsidóságának lélekszámát pedig így állította össze:

Kongresszusi Lengyelország (1910)	1 770 000
Litvánia és Fehéroroszország	1 770 000
Ruthénia	1 520 000
Orosz-lengyelorsz. összesen	5 060 000
Galicia	872 000
Porosz-lengyelország	62 000
Teschén (Szilázia)	11 000

Egész Lengyelorsz. összesen 6,005 000

Ezek a számok ma már tizenkét évesek. Ha csak hét és fél békesztendőt számítunk és erre az időre csak 2,2 százalékos évi szaporulatot, akkor a terület zsidó lakosságát 1922-ben hét millióban kell megállapítani, amiből 4,8 millió ténylegesen Lengyelországra esik.

Az Egyesült-Államokról már a második cikkemben beszéltem. Az „American Jewish Year Book” 1918-ra 3,30 millióra becsülte az Egyesült-Államok zsidó lakosságát. Ha ez a szám helyes és ha a születési föléssel és bevándorlással való szaporulat 1918-tól 1922-ig csak olyan is volt, mint 1907-től 1918-ig, akkor a háboru ellenére is a zsidók lélekszáma megkétszereződött, akkor az 1922-re megállapított négy milliónyi zsidóság a tényleges létszámmal jóval kevesebb.

Nézzük most Romániát. Az amerikai évkönyv 1921-re

egy millióra teszi Románia zsidó népességét. Az évkönyv csupa elévült számokra támaszkodik. Részletezett kimutatása a következő.

Ókirályság (1910 évi népszámlálás alapján)	241 000
Bessarabia	300 000
Transylvánia	240 000
Bánát (Temesvárral)	50 000
Bukovina	103 000

Összesen: 934 000

Németországban 620 000 zsidó élt a háboru előtt. Az átadott területekre 111.753 zsidó esik. Ha ehhez hozzászámítom a háboru közvetlen veszteségeit is, akkor Németország zsidó népessége körülbelül 500 000-re redukálódott. Viszont számításba kell venni az átadott területek visszavándorlóit is, ugyancsak a háboru alatt Németországba került 55 000 keleti zsidó munkást, ami együttvéve 120 000-re tehető. Mindezt egybevetve Németország zsidóságának mai lélekszáma még mindig 620 000-ben állapítható meg. Magyarországnak körülbelül egy millió zsidója volt 1914-ben. A háboru után átadott területeket

Romániának 290.000 zsidóval, Csehszlovákiának 143 545, Jugoszláviának 60 000 zsidóval. Ha tehát 1922-re Magyarország zsidó lakosságát 500.000-re becsülöm, akkor ez a tényleges létszámmal valószínűleg valamivel kevesebb. Főlegesen tartom, hogy a kisebb számok részletezésére is kitérjek. Meglátogattam a hat főtérületet és már ezek is tizennégy millió zsidót foglalnak magukba, az egész zsidóvilágnak nyolcvan százaléka tehát.

Faciebb kimutatást, hogy az amerikai évkönyv Amerika zsidó népességét kisebbnek tünteti fel, az angol évkönyv pedig hasonló szisztemával az angol zsidók arányszámát 0,01 százalékra szorította. Azt lehetne hinni, hogy még messzebbre vinni a „minimálizmus”-t már nem is lehet. Ugy látom, hogy lehet. A zsidó statisztika egyik legelső sükötése, dr. Ruppin barátom megteszi. „Die Juden der Gegenwart” című alapvető munkájában tömördek anyagot hord össze, amiből a zsidó világnak rendkívüli meggyőződése, sőt a háboru megkezdése után ki 1918-ra ömaga a zsidóság ősz-számát 15 millióban állapítja meg. Ez a munka mégis ezzel a mondattal kezdődik: „Ké ké után morzsolódik le szemünk előtt a zsidóságnak egykor erős épületéből.”

De ez még nem is elég. Megjósolja ebben a könyvben a zsidóság fokozatos felszívódását csak épen a terminusban óvatoss. „Persze — mondja — elmulhat még száz esztendő is, amíg a felszívó folyamat az utolsó zsidót is elnyeli.”

Nem tudom, miből vonja le ezt a következtetést. A maga anyagából, amelyet szigorú lelkismeretesség csoportosít, nem vonhatta le ezt a következtetést. Mert ebből az anyagból pontosan kiszámítható, hogy 2021-ben, tehát száz év múlva legalább száz millióra szaporodik a zsidóság. Ruppin mégis azt hiszi, hogy száz év múlva már az utolsó zsidó is „elnyeli” a felszívó folyamat és a zsidóság arányszáma eljutott a 0,00-hoz. Jobban lecsökkenteni a zsidóságot már igazán nem lehet.

A bevezető részben megállapítottam, hogy valamely nemzet politikai értékét nemcsak száma és kvalitása dönti el, hanem a szellem is. Ebben az összefüggésben aztán döntő hatása van annak is, hogy a fejlődésben lévő népközösség tagjai ismerik-e azokat a tényezőket, amelyek a népfejlődést előre lendítik, vagy nem ismerik, mert tévedésbe ejtik őket.

Aki elolvassa Ruppin könyvének első mondatát, könnyen arra számíthatja el magát, hogy a küzdelemből, amelyet meg kell még ma is vívnia a zsidóságnak, lemondjon, vagy legkisebb is fölélegesen és hiábavalónak ítélje ezt a küzdelemt. Ez a bevezetés senkit meg nem bátoríthat, még csak arra sem, hogy addig hatoljon előre ebben a könyvben, amíg az alapvető és biztató acajagra rátalál. Egyébként: nem olvasnak a dolga az, hogy könyvet olvasván, olyan következtetéseket vonjon le, amelynek az abban föltárt anyaggal ellenkeznek. Csak a szerző maga élhet ezzel az előjoggal. (Véga.)

A bukaresti devizatózsde első napja

Az Új Kelet bukaresti tudósítójától

Bukarest, aug. 21. Ma délelőtti fél 12 órakor nyitották meg hivatalosan a bukaresti devizatózsdét, amely a háboru alatt hat évig szünetelt. A megnyitást hivatalos formák között történt és a kormány részéről Cristodorescu kereskedelmiügyi vezérigazgató jelent meg. Ott volt Hiotu, a tőzsde szindikusa, valamint az összes tőzsdeügynökök.

Miert szükséges a devizatózsde?

Cristodorescu az iparügyi miniszter nevében megnyitó beszédében röviden ismerteti, miért vált szükségessé a devizatózsde megnyitása.

— A tőzsde, — mondotta — ahol a keresletet ér a kínálatot állandóan ellenőrizni lehet, a valutakurzust a lehető legrealisabban lehet megállapítani és tudomására lehet hozni tájékozódás végett az érdekelteknek. Ugyancsak a külföldi tőzsdék kurzusait is rendszeresen lehet nyilvánosságra hozni. A törvény felhatalmazza a tőzsdetanszort, a legszigorúbb rendszabályok megtételére azok ellen, akik különböző üzlethelyekkel igyekeznek befolyást gyakorolni az árfolyamokra. A hivatalos ellenőrzés mellett biztosíthatjuk, hogy ilyen spekulációt a jövőben kiküszöbölünk.

Az árfolyamok alakulására befolyással bír a külföld véleménye is az illető országról. Bizonyos, hogy 1916 óta keveset exportáltunk, ezzel szemben jelentős mennyiségeket hoztunk be külföldről. A háborus költségek és az államterés gondjai arra kényszerítették az államot, hogy hiteleket szerezzen külföldön és beföldön egyaránt és jelentősen szaporítania kellett bankjegyjellegűt. Ma a helyzet lényegesen javult. A külföldi adósságot nagyrészt konszolidáltuk, rendes költségvetést készítettünk és az export számára jelentős árukiezletünk van, amelynek továbbítására a közlekedési eszközöket is örvendetesen megjavítottuk. Ilyen körülmények között lehetetlen, hogy a külföld véleménye javunkra meg ne változzon és ha ehhez a megváltozott véleményhez megteremtjük a realis árfolyamalakulás lehetőségeit, könnyen érthető, hogy valutáris viszonyaink érezhetően megjavulnak hamarosan.

Az érdeklődéssel hallgatott megnyitó után a nagyterem hirtelen megélenkült és azonnal megkezdődött az ület. Hat év után újból hangos lett a tőzsde helyisége az ügynökök kiáltásaitól.

- Veszek márkát tíz hatvanért.
  - Adok frankot tíz ötvenért.
  - Veszek fontot hatszázötvenért.
- Az ügynökök és közvetítők élénken tárgyalnak, alkuszának és természetesen sokat beszélnek a devizatózsde megnyitásának jelentőségéről. Az új megnyitástól jelentős eredményeket várnak, de azt is megállapítják, hogy mindaddig nem lehet szolidan dolgozni, míg szoros és jó érintkezést nem teremtenek a párisi tőzsdével. Egy-lyre a következő tőzsdék devizáját jegyzik: Athén, Páris, Zürich, London, Berlin, Bécs, Budapest, Prága, Róma, Newyork, Konstantinápoly, Sáfia és Belgrad.

A mai hétfői napon kevés kötés történt. A francia frankot tíz ötvenért kínálták, a német márká tizennyre esett, a csehszlovák koronát három nyolcvanra adták vették. A font sterling hatszáz, az osztrák korona 022—023, a dollár szállárdán áll 145-ön.

Sz
 A s
 az
 Forro
 A
 Akna
 zsig
 azokb
 sziget
 svins
 főrabb
 hetenk
 nára,
 koron
 A
 strava
 hntöz
 nyug
 sziteor
 főrebb
 szemle
 továb
 — az
 is a s
 és a
 adókat
 Az
 vanna
 (Nyé
 kutyát,
 sági re
 htköz
 ben is
 sziget
 Hornia
 nak itt
 geti pa
 jobban
 Az
 többsz
 vetni a
 álljon
 el, kiz
 azonban
 landó a
 bñ dor
 tóra” e
 Edd
 sítás, a
 elfejt
 kőst. A
 zel kell
 az áldt
 rezni a
 teremte
 rata elle
 — U
 erdélyi
 vándról
 htköz
 benyi
 htköz
 életnek
 tettek a
 hogy a
 rákövet
 közelet
 tette. Az
 vonalán
 és a kol
 ben látt
 amelyet
 megmond
 az eml
 memoran
 irodához
 kongress
 és pedig
 pedig az
 szerrel,
 álló htk
 képvisel
 községak
 helyzet.
 Erdély há
 ügyét í
 már éget
 zsidóság
 romániai
 szobnálló
 — Az
 tömteese
 és kottajeg
 lapon kéri
 FAYO

Ruppia könyvének könnyen arra számíthat, hogy a küzdelemből, all még ma is vívnia lemondjon, vagy legesnek és hiábavaló küzdelemet. Ez a be nem bírható, sem, hogy addig ha a könyvben, amíg biztató a nyagra rá: nem másnak a könyvet olvasván, tetéseket vonjon le, ban föltart anyaggal nek a szerző maga előjoggal. (Végső)

Urbaresti de első napja

21. Ma délelőtt fő... meg hivatalosan a... amely a háború... metelt. A megnyitá... között történt és a... Cristodorescu keres... rígszató jelent meg... a tőzsde seindikusa... s tőzsdégyűzők.

és a devizatőzsde?

az iparügyi miniszter... beszédében röviden... ált szükségessé a de... tása.

— mondotta — ahol... kinalatot állandóan... a valutakurzust a la... lehet megállapítani... és honi tájékozódás... teknek. Ugyiszintén a... kurzusait is rendez... vánosságra honi. A... zza a tőzsdetáncosot... dszabályok megtéte... zük különböző üzér... zük befolyást gya... molkra. A hivatalos... biztosíthatjuk, hogy... a jövőben kiküszö...

alakulására befolyá... zleménye is az illető... e, hogy 1916 óta ke... ezzel szemben je... ketek hostunk be kül... költéségek és az él... a kényszerítették az... ketek szerzesen küll... a egyaránt és jelen... kellett bankjeggyfor... helyzet lényegesen... adósságot nagyrészt... des költségeiket ké... pport számára jelen... van, amelynek tovább... edési eszközöket is... vitottuk. Ilyen kö... lehetetlen, hogy a... javunkra meg ne... zhez a megváltozott... eremtjük a realis ár... hetőségeit, könnyen... elutaria viszonyaink... nának hamarosan.

szel hallgatott meg... terem hirtelen meg... al megkezdődött az... újból hangos lett a... z ügynökök kiállá...

kát tíz hatvanért... ot tíz ötvenért... ot hatszázötvenötért... és közvetítők élénken... nak és természetesen... devizatőzsde meg... égéről. Az új meg... redményeket várnak... pitják, hogy mind... szolidan dolgozni... rintkezési nem te... tőzsdével. Egy-lőre... k devizát jegyzik: ob, London, Berlin, ága, Róma, Newyork, áfia és Belgrád.

napon kevés köts... frankot tíz ötvenért... t mária tizenegyre... vak koronát három... vették. A font ster... strák korona 022 — dan áll 145-ön.

A szigeti rabbi ellőrli az országhatárokat

Forrong a ruszinszki Máramaros — Az Uj Kelet tudósítójától

Az ungvári „Uj Közlöny” írja: Akaszlatináról jelentik: A kormányzó-ság tudvalevően elítélte Teitelbaum szigeti főrabbinak az egyházi funkciónak azokban a kösségeiben, amelyek a szigeti kerületekből átszatoltak Ruszinszkihoz. Ennek dacára Teitelbaum főrabbi — nem tudni mi jögon — hetenkint átjön Romániából Akaszlatinára, ott összesen két három ezer cseh koronát és víszé haza Máramarosba.

A főrabbinak ruszinszki utzásai sravallók, hogy a főrabbi zavarja a hitközségben a már-már helyreállott nyugalmat és egyre újabb viharokat szítson. Néhány héttel ezelőtt a szigeti főrabbi Ternován (Kökényesen) volt szemlenten és hiveit arra isgatta, hogy ne vessék alá magukat a kormányzó-ság rendelkezésének, hanem barcoljansk tovább, hogy az elszakadt hitközségek — az országhatár dacára — továbbra is a szigeti rabbinátus alá tartozzanak és a szigeti főrabbinak fizessék az adókat.

Azóta folyvást újabb skandálok vannak a hitközségben. Nereszicen (Nyéreshásán) megfertőzték a sakter kutját, mert alávetette magát a hatósági rendelkezésnek és respektálta az új hitközség vezetőségét. Más kösségekben is követtek el hasonló dolgokat a szigeti pap hivel. A harc különösen Hornispán lángol, mert az elszakadásnak itt van a legtöbb híve és a szigeti pap erre a hitközségre usztija legjobban embereit.

Az áldatlan testvérhárcnak már többször akaruk a békeszeretők véget vetni úgy, hogy Teitelbaum főrabbi álljon a rabbi tanácsa elé és az döntse el, kinek a részén van az igazság, azonban Teitelbaum főrabbi nem hajlandó alávetni pap létére magát a rabbi döntésének és nem akar a „Dinóra” előtt megjelenni.

Eddig szól az akaszlatinai tudósítás, amely élénken mutatja, mennyire elfajult már a harc máramarosi zsidók közt. A kormányzó-ságunk erélyes kézzel kell rendet teremtenie végre ebben az áldatlan küzdelemben, érvényt szerezni a hatóság döntésének és békét teremteni még a szigeti főrabbi akaratára ellenére is.

— Uj szervezkedést sürgetnek az erdélyi ortodox hitközségek. Nagyváradról jelentik: Az itteni ortodox hitközség karöltve a kolozsvári, nagybányai és máramarosszigeti ortodox hitközségekkel az erdélyi zsidóság közéletének megmentése érdekében megkötötték a kezdeményező lépést. Tímesreter, hogy a nagyváradi konferencia és a rákövetkező dési papi gyűlés a zsidó közéletet csak merővé és élettelené tette. Azóta a hitközségi élet minden vonalán észrevehető pangás mutatkozik és a kolozsvári esettel teljes pörösségben láttuk a hihők garázdálkodását, amelyet tovább tütni nem lehet. Ez a megmondandó erélyes akcióra készítette az említett hitközséget. Kimerítő memorandumban fordultak a beszercei irodához arra kérve, hogy a hitközségek kongresszusát minél előbb hívják össze és pedig aránylagos képvisellett, nem pedig azzal a képtelen képvisellett renszertel, amely a huszazer tagból álló hitközség számára ugyanazt a képvisellett biztosítja, mint a kis hitközségeknek. Tarthatatlan és képtelen helyzet, hogy egy husztagu bizottság Erdély háromszázezer zsidójának kultusz-égyét irányítsa. Aktuális és most már égetően sürögőssé teszi az erdélyi zsidóság hitéleti szervezkedését a nagyromániai zsidóság kultuszügyének küszöbönálló törvényes rendezése is.

— Az Uj Kelet könyvosztálya portómentesen küldi el mindenkinek könyv-és kottajegyzékét, aki azt egy levelező-lapon kéri.

Ki rágalmazta a dinasztit

Kölcsönösen vádolják egymást a nemzetiek és liberálisok. Két időközi választás — Az Uj Kelet tudósítójától

Feltűnésteltő kommunikék közül a „Monitorul Oficial” legutóbbi száma. A kommunikék a következők: „Egyes lapok azt merészelték állítani, hogy a felséges királyi család az állam titkos alapjait felhasználta volna saját céljaira. Sajnálatos konstátálva, hogy azon körök, melyek e lapokért a felelősséget viselik, eddig nem érezték erkölcsi és hazafias kötelességüknek, hogy elítéljék ezeket a koronával szemben tiszteletlen hazug koholmányokat, illetékes helyen a legkategorikusabban megcáfolják mindezen állításokat épny, mint a okat is, amelyek azt iparkodnak kimutatni, hogy a felségs család pénzügyi helyzete valamelyik párt gazdasági intézményeivel volna össze fegységben. Minden becsületes ember, akiben van tisztességérzet, a legenyő sabban kell, hogy elítélje ezeket a gyalázkodó rágalmazásokat.”

A „Viitorul”, a kormány félhivatalosa, a kommunikékhez a következőket írja: — Eme kommuniké után Maniu Gyulák és Vajda Sándornak nyilatkozni kell. Nem hallgathatnak, ha nem akarják vállalni a súlyos erkölcsi következményeket. A királyi ház meggyanúsítása e két nr környezetéből indult ki. Ha megtörténtek volna, bizonyára már régebben nyilvánosság elé vitte volna e tényeket az a sajtó, amely az ellenséges megszállás alatt az ellenséget is hiven kiszolgálta. Nap-nap után jelentek meg a rágalmazok, az utolsó időben, de nem akadt politikusi e lapok mögött, aki megcáfolta volna. Pedig Vajdának és Maniunak tudnia kell, hogy hazugság amit lepjük irtak és tudnia kell Pop-Cicso Istvánnak és Goldis Lászlónak is, akik tisztában vannak a jelzett pénzintézetek működésével.

A dinasztikus érzés nem üres szavakban kell kifejezere jusson, akkor amikor a pártnak szüksége van az uralkodóra, mert ezek az üres szólalom könnyen rágalmazk és gyanúsításokká változnak át, ha a szükség úgy kívánja.

A liberális támadás az erdélyi politikuskok ellen az ellenzék körében nagy felháborodást keltett és úgy tudják, hogy Maniuk erélyeshangú cáfolatot, illetve választ adnak a „Viitorul”-nak.

Erdély felelős politikusai a legnagyobb mértékben elítélik a kormány eljárását, hogy a királyi család presztízst egy hirlapi polemia színterén álló kommunikékben igyekszik tisztázni. A nemzetipárti véleménye szerint a felelőség mindenesetre a kormány-politikusokat terheli, akik elég vakmerdek voltak, hogy saját érdekekben a király és királyné személyét is bevitték a napi politika arénájába.

Az is a kormány műve, hogy a dinasztia lemondott a földosztás érdekében a nagy jövedelmet biztosító korona-birtokokról és ennek következtében két és félmillió lei civilistából mindenesetre igen nehéz az udvartartást fentartani. Talán ez volt az a gondolat, amely egyes sajtóorgánumban félreértésekre adott okot, amelyek a kormány kommunikéje az uralkodó család alaptalan meggyanúsításának tüntet fel.

Két időközi választás eredménye A romani választókerületben, ahol Argetoianu volt belügyminiszter harcolt a szenátori mandátumért a liberális-párt jelöltjével és a parasztpárttal szemben, tegnap befejeződött. A választás a liberális jelölt győzelmével végződött.

Joachim liberális választották meg

4300 szavazattal, Argetoianu 2600 és Hoiescu 1500 szavazattal a szemben. A kormánylapok nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek a győzelemnek, amely szerinte azt bizonyítja, hogy a ragát egységesen a liberális párt és a kormány mögött áll.

E delyben már kevesebb sikerrel dolgozott a liberális agitátorok hada. Szilágyosmlyón kedden délelőben hirdették ki a pótválasztások eredményét, amely szerint dr. Aciu nemzetipárti jelölt győzött

282 szótöbbséggel a liberális-párti jelöltjével szemben. A kormány átszervezése Hirt adtuk már Bratianu minisz-

terelnök tervéről, amely szerint az össi politikai kampány előtt kormányában nagyobb mérvű személyi változásokat eszközöl. Az első híradás csak Florescu és Cosma miniszterek távozásáról szól. Ma az „Aurora” azt jelenti, hogy a kormány átszervezésének munkáját a miniszterelnök szeptember elsején kezdi meg. A miniszterek közül az első Sasu iparügyi- és kereskedelmi miniszter, akinek tárcáját maga a miniszterelnök veszi át. Szeptember elsején Tancred Constantinescu a CFR. vezérigazgatója megváltik az államvasutak éléről és néhány hét múlva ipari- és kereskedelemügyi miniszter lesz. Florescu igazságügyi miniszter utóda Istrati Micescu lesz.

A közlekedésügyi minisztériumot és a közmunkaügyi minisztériumot egyesíteni fogják, de még nem határozták el, hogy a két miniszter közül melyik marad meg az egyesített minisztérium élén. Beavatottak szerint Mosoin tábornoknak van a legtöbb esélye, hogy a kormányban maradjon.

Az aradi konferencia kulturprogramja

Sportünnepélyek, irodalmi-est és cserkészünnepély — Az Uj Kelet tudósítójától

A harmadik erdélyrészi zionista konferenciára megtörtént minden előkészület. Az aradi helyicsoport, amelynek vállán nyugszik a konferencia megrendezésének minden munkája, a központ támogatásával az erdélyi zsidóságnak ezt a harmadik nagy összejövetelét olyan mozgalmassá, olyan változatosá és zsidó tartalomban olyan gazdaggá tesszik, hogy az erdélyi zsidó mozgalom történelmében emlékezetes lesz.

A tanácskozássok súlyos politikai jelentősége mellett nagyarányú zsidó kultur munkát is fog végezni a konferencia. Már elkészült a konferencia munkaprogramja és készen van az a kulturális és művészeti program is, amely a tanácskozássok idején kívül gazdaggá és színessé fogja tenni a konferencia három napját. A konferencia szeptember tizenegy és tizenharmadika között lesz. Szeptember tizedikén, a konferenciát megelőző napon, vasárnap délután a négy legjobb erdélyi zsidó sportcsapat mérí össze erejét, hogy bemutassa az erdélyi sport nagyszerű kvalitásait. Ez a négy csapat: a kolozsvári Haggibbor, a nagyváradi Makkabea, a temesvári Kadima és az aradi Hakoah. A versengés a legjobb zsidó csapat címéért és Stotter Aladár vádorszerlegéért történik. A mérkőzést hétón délután folytatják. Akkor dől el, hogy az erdélyi zsidó csapatok versenyéből melyik csapat kerül ki győztesen.

Vasárnap este a kulturpalota nagytermében négyülés lesz, amelyen beszélni fog a londoni központ kiküldöttje és a Szövetség elnöke. A két szócnok az aktuális zsidó problémákkal fog foglalkozni. Hétón este a fehérkereszt nagytermében ismerkedési estélyt rendeznek az ország különböző részéről összerereglett delegátusok tiszteletére.

Ezzel lesz korántsem merül ki a konferencia kulturális programja. Hétón délután a futbalcsapatok mérkőzése előtt a kolozsvári Tarbut leány cserkészcsapata mutatja be a „hazena” játékot (handball). És ez lesz az első alkalom arra, hogy a leányifjúság a zsidó sportban is ki veszi részét.

Ebből a programból is, amely csak nagy vonásokban vázolja a konferencia kulturális és művészeti teljesítményét, látható, hogy az erdélyi zsidó mozgalom néhány éves fennállása alatt milyen hatalmasat fejlődött és lendült. A zsidó

ság politikai öntudatának megérlelődesével és kifejlődésével egyvonalban haladt az erdélyi zsidóság kulturális és művészeti fejlődése, igénye és növéje. Ma már van Erdélyben zsidó irodalom, zsidó művészet, zsidó sport, zsidó cserkészlet. A konferencia néhány napján meg fog nyilatkozni mind az a haladás és fejlődés, amely ezen a téren az utóbbi években történt.

A konferencia ünnepélyes megnyitása szeptember tizenegyedikén délelőtt tíz órakor lesz a kulturpalota nagytermében. A konferencia egész tartama alatt a Tarbut csoportok örököndek a rendra. A csoportok vállalták a konferencia és a különböző estélyek rendezését is.

A konferencia előkészítésének most már minden munkája Aradon történik. Ezért a Zsidó Nemzeti Szövetség központi irodája arra kéri a vidéki szervezeteket, hogy mindennemű közleményükkel közvetlenül az aradi csoporthoz (Piata Avram Janon, Szabadsgéttér 16.) forduljanak. A konferencia szűke körű és tökéletes munkája érdekében kívánatos, hogy minden szükséges foglalkozás a zsidó problémákkal és akinek indítványa van, az terjessze indítványát a konferencia elé. Az indítványokat azonban legkésőbb szeptember harmadikáig küldje be az aradi helyi csoport irodájába.

A szövetség megtette a szükséges lépéseket arra, hogy a konferencia delegátusai és vendégei kedvezményesen vasuti jegyeket kapjanak Aradra. A kormány ehhez a méltányos kéréshez minden valószínűség szerint hozzá fog járulni. Mihelyt döntés történt ebben a kérdésben, azt a szövetség közölni fogja.

— A „Habima” szintársulat Kolozsváron. A Habima színház augusztus hó 27-ig Marosvásárhelyen játszik, aug. 28-30-ig Szászrégenben lesz, ahová a Zs. N. Sz. helyi csoportja három estére szerződtette le. Szeptember 2-án kezdi meg a társulat négy hónapra tervezett kolozsvári színiszert, amelynek bérleti felhívását holnapi számunkban fogjuk közölni.

Tapéták
minden kivételben kizárólag kaphatók:
Szécsi Sándor és Tsa, Timisoara
Bulevardul Berthelot (Kossuth Lajos-u.)
11-13. szám. 1366
Lakások tapétázását vállaljuk.

FAVORIT csokoládé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen!

Cluj, Calea Victoriei 99. szám.
Telefon 2-71.
1371

HIREK

— A kereskedelmi miniszter erdélyi körúton. Bukarestből jelentik: Sasu kereskedelmi miniszter inspekcións körútra Erdélybe és Bánátba utazott.

— Augusztus 27 én lesz a marienbadi konferencia. Bukarestből jelentik: A külügyminiszter értesítése szerint a marienbadi konferenciát augusztus 25-ről augusztus 27-re halasztották.

— Az Erdélyi és Bánsági Újságszervezet rendes évi közgyűlését f. évi szeptember 3 án Kolozsváron tartja meg. A kongresszust rendező bizottság felkéri a vidéki kartársakat, hogy jelentsék be, hány kiküldöttet delegálnak, hogy elhelyezésükről gondoskodás történhessen. Levelek a szervezet központi irodájához Cluj-Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 35 szám alá intézendők, a „Pásztorújság” szerkesztőségébe.

— György herceget internálják. Belgrádból táviratozzák: A tegnapi minisztertanácsban Timoteievics belügyminiszter György herceggel folytatott tárgyalásairól referált. A kormány még nem hozott végleges határozatot György herceg ügyében, de a belgrádi „Pravda” szerint György herceget Gornji Mitla-novára internálják, amit egy ízben már az elbűvölt Péter király is megeselekedett György herceggel. A lap szerint a király azért vonta meg György hercegtől az udvarba való belépési jogot, mert az udvari autókól leseedte az „A” betűt, a király monogramját.

— Októberre hívják össze a parlamentet. Bukarestből jelentik: A „Vütorul” jelenti, hogy a parlament rendkívüli ülészeként október elejére fogják összehívni. Az ülészekon benyújtandó törvényjavaslatokat az augusztus 24 én Sióciában tartandó minisztertanács fogja megállapítani.

— Kétmillióháromszázezer dollár az oroszországi zsidó jóléti akciókra. Newyorkból jelentik: A Joint jóléti bizottsága elhatározta, hogy fokozott mértékben kívánja fejleszteni az oroszországi zsidó jóléti intézmények működését. Ebből a célból legközelebb kétmillió és háromszázezer dollárt fog folyósítani. Ezzel az összeggel 1921 óta az orosz jóléti akcióra nyolcmillió dollárt adott a Joint. A bizottság egyúttal kimondta, hogy az utolsó kiutalással teljesen kimerült az orosz zsidók támogatására szánt összeg.

— Borkongresszus lesz Aradon. A romániai bortermelők országos szövetsége augusztus huszonhétedikén és huszonnyolcadikán kongresszust tart Aradon. A kongresszus foglalkozni fog többek között a borkammisszió megállításának kérdéséről, valamint a bortermelés egyéb aktuális kérdéseiről. A kongresszuson szorosabb nexust kívánunk létesíteni a regáti és az erdélyi szőlőtermelők között, hogy egységes fellépés által a szövetség a jövőben eredményesebben működhesen. A Foksnában június tizennyolcadikán megtartott kongresszus is eredménnyel járt, amennyiben a földmiveltügyi minisztérium rendeletet adott ki a borkal üzött visszaélések megállítására. A kongresszus többi javaslatait azonban a minisztérium még nem intézte el és ezeket most Aradon akarják megszüntetni.

— E hó végéig marad érvényben a fakiviteli rendelet. Nagyváradról jelentik: A román és magyar államvasutak képviselői között a fakivitel ügyében lefolyt tárgyalások eddig nem vezettek a kívánt eredményre, minél fogva az eddigi rendelkezések érvényben maradnak augusztus 26-ig, amikor a tárgyalásokat folytatni fogják.

— A grivici vasúti műhely pusztulása. Bukarestből jelentik: A grivici vasúti műhely szombati égése alkalmával elpusztult 79 személykocsi, 26 podgyászokocsi, 20 teherszálló és 8 más vagon.

Az Emberi Jogok Ligája a zsidó Palesztináért

„A cionizmus segít visszaállítani a világ kibillent egyensúlyát”

— Az Uj Kelet párisi levelezőjétől

Páris, augusztus 20.

Franciaország közvéleményének érdeklődése néhány nap óta a cionizmus felé fordult. Az Emberi Jogok Ligája, amely komolyan az elnyomott emberek és nemzetek szolgálataiban áll, kéthetente megjelent folyóiratának, a „Les cahiers des droits de l'homme”-nak legújabb számát Palesztinának szentelte és abban nagy szimpátiával emlékezik meg az épülő Zsidóországról. A kiemert tanulmány bevezetése a következőket mondja:

„Az Emberi Jogok Ligája ezen nél nyilvánosan kifejezést ad ama óhajának, hogy Palesztinában a népszövetség ellenőrzése mellett, zsidó nemzeti otthon állítsassék fel. Az Emberi Jogok Ligája tagjainak elejétől kezdve természetesen volt, hogy a zsidó nemzet hazát találjon

ott, ahova történelmi és vallási tradíciói fűzik. Már többször hangsúlyoztuk: a „haza” nem az a hely, ahol az ember épen tartózkodik, sem az, ahol jól éri magát, hanem az a hely, ahol élni akar. Tudjuk jól, hogy egyes államokban a zsidóság még mindig el van nyomva. Miért ne szabaduljanak fel ezek az emberek az ő saját otthonukban?

Hazugság az, hogy Palesztina nem alkalmas államalakításra.

Arabok és zsidók évszázadok óta élnek ott és jól élnek. És az ezután bevándorló zsidók is el tudnak majd helyezkedni és békés egyetértésben fognak élni az arabokkal.”

A tanulmány fejezetei között a „Franciaország és Palesztina” című érdemel különös figyelmet.

— A delegátusok elszállásolása.

A konferencia résztvevői sürgősen jelentésként be nevüket az aradi helyi csoport irodájában (Piata Avram Jancu 16), hogy az aradi csoport elszállásolásukról még idejében gondoskodni tudjon.

— Tovább tart a salgótarjáni bányászsztrájk. Budapestről jelentik: Peyer Karoly szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő szombaton Salgótarjában utazott, hogy a sztrájkoló bányamunkásokat tárgyalásokat folytasson. A bányavállalatok vezetői ki jelentették Peyernek, hogy a bánya ragaszkodik a szerződés megtartásához, amelyeket a munkások a legutóbbi béremelés alkalmával vállaltak. A munkások viszont újabb bércöveteléssel állanak elő, mert a régi fizetésekből nem tudnak megélni. Peyer vasárnap értekezett a bányászok bizalmiférfijaival. Az értekezlet bizalmas jellegű volt, melyen a bányavállalat nem vett részt. A tárgyalásoknak nem volt még a kívánt eredményük, mert a sztrájkot nem vitte közelebb a befejezéshez.

— A magyar földadó-javaslat ellen. Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés tegnapi ülésén megindult az adójavaslatok általános vitája. A házadó, fényüzési és a kereseti adóról szóló javaslatot Eörfy Imre ismertette. Első felszóloló Dróczy Győző, aki beszédében hangsúlyozza, hogy minden adó emelkedett, csak a földadó csökkent. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint az őt holdon alóli birtokosokat vonják ki az adózás alól. Másik javaslata szerint a kül földön lakó nagybirtokosok, hitbizományosok birtokaik után kétszeres földadót fizessenek. A nemzetgyűlés különben harmadszori olvasásban is elfogadta a magyar nemzeti gyűjtőmenny-egyetemről szóló törvényjavaslatot. A kisgazda képviselők egy küldöttsége jelent meg a pénzügyminiszternél és azt követelte, hogy a földadót ne buzában, hanem a régi

„A cionizmus és a francia politika érdekei megegyeznek egymással. Mindkettő az arabok hegemoniájának kifejlődését gátolja és ezáltal a levantei nemzeti kisebbségek jogait védi. Semmi okunk nincsen a nyugatalkodásra a szent helyek terén e tében, mert:

a cionisták teljesen szabad kezett biztosítottak a Vatikannak

a keresztény relikviák védelmére. Befejezésül a tanulmány írói felhívják a francia nemzetet, hogy minden megértéssel és szimpátiával és szeretettel támogassák a cionista mozgalmat.

„Ami a franciászági zsidókat illeti, — áll ebben a részben —ők, noha legtöbbször ma is franciáknak vallják magukat, emberséges ösztönöktől sugálva állanak a hazátlan és otthon kereső zsidók melé, mert átérzik, hogy ez nekik önálló szükségesség is, azonkívül kulturális, hogy a husz évszázad óta szunnyadó nagy héber kultúra újból feléledjen. A zsidókérdés végképen való megoldása segíteni fog helyreállítani a világ kibillent egyensúlyát és ép n ezért

nekünk keresztényeknek is érdeklünk, hogy a cionista mozgalom teljes sikerrel járjon.

Nem hisszük, hogy ezeken volna valaki, aki az új zsidó település társadalmi, lélektani, gazdasági és történelmi jelentőségét és fontosságát kétségbe vonná.”

És az utolsó mondat:

„Ezek az otthonukba visszaáramló zsidók, ki tudja, nem fognak-e egy egész világra kiható új civilizációt és társadalmi igazságszolgáltatást teremteni?”

adó 120—150 szeresében állapítsák meg. Kértek a progresszió eljuttását. A pénzügyminiszter nem adott végleges választ.

— A dollártolvaj postások bűnpere.

Tegnap megírtuk, hogy ez év februárjában a sziguranca huszonhét mozgóposta alkalmazottát letartották, mert az Ameriából érkező levelekből ellopák a dollárokat, amit segély munkások küldtek haza családjaiknak. A tolvaj postásokkal szemben tegnapelőtt vonta felelősségre a kolozsvári törvényszék büntető tanácsa Bohatli táblabíró elnöksége alatt. Tegnap hallgatták ki Szász Imrét, Lóincz Györgyöt, Somerrammer Janost, Biró Györgyöt, Traurig Bernátot, Turóczy Istvánt, Raduj Józsefet, Prágsi Józsefet, Oriari Janost, Tarioska Imrét, Varadi Józsefet, Csomor Bálintot, Suciú Istvánt, Moisa Taofit, Kopac Györgyöt, Málnás Pétert, Ágoston Janost, Lakatos Mártont, Vid Jánost, Andrei Jánost, Feldmann Istvánt, Gal Istvánt és Dulka Sandort. A védottak tagadták a terhüket rótt bűncselekményekről és kijelentették, hogy beismerték vallomásukat visszavonják, mert azt a sziguranca erőszakkal kényszerítették ki belőlük. Ma kerül sor a negyven tanu hibalgatására és holnap hangsanak el a vád és védbeszédük ítéletre előreláthatólag csütörtökön este kerül sor.

— Hálózás Dr. Wirtelnitz Antall, a resicai munkásbiztosító orvosa, volt egyetemi tanársegéd és volt hollandiai fregattorvos, aki mint szerkesztő is jó nevet szerzett, Vaskón 69 é es korában meghalt. Az elhunytban Antal Márk, a Tarbut főigazgatója apóát gyászolja.

— Beiratás és tanítás kezdete a Tarbut iskolában. A zsidó ünnepekre való tekintettel a Tarbut cunji középiskolában a beiratás utolsó határideje 1922. szept. 1. d. e. 8—12-ig. (Sir. B. rthelot, v. Eötvös u. 8.) A tanítás szept. hó 3. d. e. 8 órakor veszi kezdetét.

— Az erdélyi tisztviselők is sztrájkkal fenyegetnek. Hirt ádtunk arról, hogy a regátban már husz megyében sztrájkbaléptek az állami tisztviselők és hogy a tisztviselők országos szövetsége szeptember 17-ére általános sztrájkot tervez. A tisztviselők körében azonban az elégtelenség és türelmetlenség annyira fokozódott, hogy ezt a dátumot nem hajlandók bevarni. Értesülésünk szerint a sztrájkoló husz regáti megye tisztviselőinek példája az Erdélyben a tisztviselők szintén a sztrájk azonnali megkezdése mellett foglaltak állást, sőt Erdély egyes vidék in már megkezdtek a passzív rezisztenciát. Ezzel a ténnyel a tisztviselők vezetősége elvesztette azt a tekintélyét, amelyet eddig élvezett. Ma már a tisztviselők nem igazodnak a vezetőség utasításaihoz s megtörtént az erdélyi és regátbéli tisztviselők között a szétválás. A jassii és brailai tisztviselők egyesültek felhívást küldött az összes erdélyi és bánsági tisztviselő-egyesületekhez, sőt egyenként a tisztviselők is, amelyben a vezetőség iránt bizalmatlanságuknak adnak kifejezést s arra szólították fel őket, hogy ne várják be a szeptember 17-ii kongresszust, hanem már szeptember 1-én gyűljenek össze Bukarestben s ha addig a kormány nem tesz eleget követeléseiknek, lépjenek tömegesen ki a szolgálatból. Az erdélyi és bánsági tisztviselők hajlandók ebben az akcióban résztvenni. Szeptember 1-én a tisztviselők megbízottai leinteznek Bukarestbe s meg fogják tartani azt a kongresszust, melyet a vezetőség beleegyezése nélkül hívtak egybe. E kongresszuson meg egyszer hangot adnak követeléseiknek, a után már másnap minden vonalon beszüntetik a munkát, illetve tömegesen kilépnek az állam szolgálatából.

Kedden este a városi színházban irodalmi estélyt rendez az aradi csoport. Az ir dalmi esélyen a kolozsvári és ar di zsidó szövetségek legjava fog bemutatkozni és élvezetes, mélységesen zsidó programot fog nyújtani. Szerda este a konferencia befejezése képen a városi színházban a kolozsvári Tarbut cserkészcsapatok cserkészestélyt rendeznek. Ötven cserkészfiú és husz cserkészleány fogja bemutatni a zsidó cserkészek nagyszerű képességeit.

— Bécsi számok. Egy esz ujságíró járt a napokban Bécsben. Impresszióiról ezeket írja lapjának: Bécsben nemcsak gigantikus arányokkal, hanem gigantikus számokkal találkozok az ember. Mikor ott jártam csütörtökön, ezer es beszólok koronáért egy millióny lecseregyenőt csztárk koronát kellett az aktatásamba gyömöszölnöm, mint valami csomagoló papírost. Masoap azonban kétmilliónál is többet kaptam volna Persze, ezzel egyidőjűleg az árak is szöknek felfelé. A irfikban például a 45 koronás Sport épen akkor 120, a 45 koronás Regalia Media 1200 koronára emelkedett. És így v n ez az egész vonalon. Hogy hová fog vezetni, senki se tudja. Bécs azonban egyelőre még n üszög mint a megbolgatott méhkas és minden ültelzsufoiásig tele. Az Apólóban 18 000 koronát fizettem egy jegyért, de kétségtelenül megérte a mi tíz koronát, mert a legjobb variété-műsort láthattam, ami ma elképzelhető. E leg a két Pirnikoff orosz táncos a produkció teteje Bécs él és dögzik, de ki tudja, holnap mire ébred...

— Házasság. Klein Irénke cionista elvtársónket Bonyhárol, eljegyezte Farkas Ignác Dicsőszentmárton.

* Utlevéllátmozás a kolozsvári cseh-szlovák konzulátusnál. Mindazon, akiknek a pragai mintavasárra szóló igazolványuk van, 75 százalék vizumdíj-kedvezményben részesülnek (300 helyet 75 lei). Személyes jelentkezés elkerülhető, mennyiben a mintavasár erdélyi képviselője a „Reclama” iroda, Cluj, Piata Unirei 4 a ok részére, akik utlevéltiket neki ajánlottan b-küldik, igazolványt állít ki, ennek alapján a látmozást azonnal kikészíti és a látmozott utlevelet az igazolványal együtt postafordultával utánvétel visszaküldi. 4454—L.

— Az erdélyi tisztviselők is sztrájkkal fenyegetnek. Hirt ádtunk arról, hogy a regátban már husz megyében sztrájkbaléptek az állami tisztviselők és hogy a tisztviselők országos szövetsége szeptember 17-ére általános sztrájkot tervez. A tisztviselők körében azonban az elégtelenség és türelmetlenség annyira fokozódott, hogy ezt a dátumot nem hajlandók bevarni. Értesülésünk szerint a sztrájkoló husz regáti megye tisztviselőinek példája az Erdélyben a tisztviselők szintén a sztrájk azonnali megkezdése mellett foglaltak állást, sőt Erdély egyes vidék in már megkezdtek a passzív rezisztenciát. Ezzel a ténnyel a tisztviselők vezetősége elvesztette azt a tekintélyét, amelyet eddig élvezett. Ma már a tisztviselők nem igazodnak a vezetőség utasításaihoz s megtörtént az erdélyi és regátbéli tisztviselők között a szétválás. A jassii és brailai tisztviselők egyesültek felhívást küldött az összes erdélyi és bánsági tisztviselő-egyesületekhez, sőt egyenként a tisztviselők is, amelyben a vezetőség iránt bizalmatlanságuknak adnak kifejezést s arra szólították fel őket, hogy ne várják be a szeptember 17-ii kongresszust, hanem már szeptember 1-én gyűljenek össze Bukarestben s ha addig a kormány nem tesz eleget követeléseiknek, lépjenek tömegesen ki a szolgálatból. Az erdélyi és bánsági tisztviselők hajlandók ebben az akcióban résztvenni. Szeptember 1-én a tisztviselők megbízottai leinteznek Bukarestbe s meg fogják tartani azt a kongresszust, melyet a vezetőség beleegyezése nélkül hívtak egybe. E kongresszuson meg egyszer hangot adnak követeléseiknek, a után már másnap minden vonalon beszüntetik a munkát, illetve tömegesen kilépnek az állam szolgálatából.

Kedden este a városi színházban irodalmi estélyt rendez az aradi csoport. Az ir dalmi esélyen a kolozsvári és ar di zsidó szövetségek legjava fog bemutatkozni és élvezetes, mélységesen zsidó programot fog nyújtani. Szerda este a konferencia befejezése képen a városi színházban a kolozsvári Tarbut cserkészcsapatok cserkészestélyt rendeznek. Ötven cserkészfiú és husz cserkészleány fogja bemutatni a zsidó cserkészek nagyszerű képességeit.

— Bécsi számok. Egy esz ujságíró járt a napokban Bécsben. Impresszióiról ezeket írja lapjának: Bécsben nemcsak gigantikus arányokkal, hanem gigantikus számokkal találkozok az ember. Mikor ott jártam csütörtökön, ezer es beszólok koronáért egy millióny lecseregyenőt csztárk koronát kellett az aktatásamba gyömöszölnöm, mint valami csomagoló papírost. Masoap azonban kétmilliónál is többet kaptam volna Persze, ezzel egyidőjűleg az árak is szöknek felfelé. A irfikban például a 45 koronás Sport épen akkor 120, a 45 koronás Regalia Media 1200 koronára emelkedett. És így v n ez az egész vonalon. Hogy hová fog vezetni, senki se tudja. Bécs azonban egyelőre még n üszög mint a megbolgatott méhkas és minden ültelzsufoiásig tele. Az Apólóban 18 000 koronát fizettem egy jegyért, de kétségtelenül megérte a mi tíz koronát, mert a legjobb variété-műsort láthattam, ami ma elképzelhető. E leg a két Pirnikoff orosz táncos a produkció teteje Bécs él és dögzik, de ki tudja, holnap mire ébred...

— Házasság. Klein Irénke cionista elvtársónket Bonyhárol, eljegyezte Farkas Ignác Dicsőszentmárton.

* Utlevéllátmozás a kolozsvári cseh-szlovák konzulátusnál. Mindazon, akiknek a pragai mintavasárra szóló igazolványuk van, 75 százalék vizumdíj-kedvezményben részesülnek (300 helyet 75 lei). Személyes jelentkezés elkerülhető, mennyiben a mintavasár erdélyi képviselője a „Reclama” iroda, Cluj, Piata Unirei 4 a ok részére, akik utlevéltiket neki ajánlottan b-küldik, igazolványt állít ki, ennek alapján a látmozást azonnal kikészíti és a látmozott utlevelet az igazolványal együtt postafordultával utánvétel visszaküldi. 4454—L.

A malom alatt

— Az Uj Kelet Palesztinába kiküldött munkatársától —

Haifa, július.

Az ember elhagyja az Anglo-Palestine Bank épületét, lekanyarodik a tenger mellé, hosszú kőfal mellett megy vagy öt percig, aztán eléri az állomást. Innen már minden messze a malom. Azt épen meg lehet tenni, hogy az ember megkérdesse valakitől, merre kell az állomástól tartani, de nem is szükséges, egyébként mindenki meg fogja mondani. Mert a malom már benne él minden haifaiban a tudatában. Az építést még nem is fejezték be egészen és mégis, mióta már régen mindenki állandóan hozzátartozójának a társaságát. — Ő a vasutat kerüli? ... mit szól hozzá? ... ugye most már elhiszi, hogy Haifa lesz Palesztina ipari városa? ... Sőt a faji energiák érték mérőjéül is a malomot használják. — A malom akarat és céltudatosság ebben a malomépítésben mutatkozik meg a legjobban. Észrevette ön, milyen örült gyorsasággal dolgoznak az elvárosítók? ... És tudja, miért? ... Hogy már az ez évi gabonát is itt őrléssék meg az országban és ne kellessen mint a szél a szélben? ... Hogy pedig egyelőre a rajta dolgozó kőműveseknek, palócoknak, schwarz arbeitereknek, építészteknek, lakatosoknak, mérnököknek mit jelent ez a malom, azt néhány perc múlva már nekik megkérdezték a kezükben, a „Restaurant Balog” fedett verandáján, egy hosszúságú asztalnál, amely az alkalmi vagy hosszú, többnyire Magyarországból idezármazott fiúk, körülültünk.

Beszéjjen azonban mindenképp maga a „Restaurant Balog”, ez a közösen összehordott fából, szegből, fémegyből álló étterem és csúcshelyiség, amely úgy épült fel, hogy Balog ipari iskolai extenzer egyszerre kiadta a jelzőt: fiúk, házat építünk magunknak a malom alá, én etkezőt nyitok benne a közepén, az oldalaira pedig kis szobákat csinálunk fából, ami anyagot hoz és segít a hajlékunkat összeépíteni, az beültöztethet, feje felett és oldalt a falak és minden amit saját használatára alkott: ágy, asztal, székek kizárólagos tulajdonát képezik és ha valamikor elmenne közülünk, én főleg minden birtokait megvásárolom, négy fontos adok neki, kikisírom az ajtóig és ha már eltűnt a szemem elől, utánaküldöm a dicsőítést. ... A „Restaurant Balog” a magyarországi chalucook találkozóhelye lett, esténként látni, ahogy ezek a fiatal fiúk a folyton terjedő, téglát malom tetejéről vékony keskeny pályákon egyenesen beleerószkálnak a „Restaurant Balog” közepébe, végigszaladnak a hosszú ideákra, vagy ráhajlítják fejüket az asztalra, ha már az eszük is feljötték, Balogé kihozza a konyhából a petróleumos lámpákat, ilyenkor sárgás fény őrli meg a verandát, belül a tűshelyek vaslapjáról óriási fákelyákat emelnek le az egyetemelt végzet konyhalányok, a soros chalucook sietve feltápaszkodnak, egyikük tányérokat és evőeszközöket rak az asztalokra, a másik konyerét szel, huszharmadát egyenesedik fel egyszerre, indul a vacsora, két-három korty forró levessel a jókedv is megindul, az asztal felhordott téglák farságsága könnyű rétegekben ül és amikor jóllaktak, csak akkor kezdődik azután az igazi beszélgetés.

De ma mióta egy kicsit nehezen indulna. Itt ülnek körülöttem huszan magyarországi fiúk, aruk alacsony asztalján, istenem csak nem történt valami, hogy mint egyébkor, ottuk körül és a két szemük alatt nem hentergeti magát

föl a nevetés? ... Elhuzom magam a lámpafény elől, mert valami olyan érzésem támadt, hogy ennek én vagyok az oka. — Igen, — szóltam rá magamra belül — ők nyugodtan élnek itt a malom néhány száz négyzetméterén, épen belefért az egyensúlyuk, de te most megjelentél közöttük, elhordad magaddal az európai távolságokat, csak egy pillantást kell hogy rád vessenek és már újra látják az elhagyott távolságot, az életlehetőségek októgorját és Andrássy-utját, így szives fogd meg a józanító szavakkal a kezüket, mert Környei már elre de énekelni nekik Lohegrin hattyudalát és akármilyen mi dennyis dolgot mondass is már ne is, hogy Csanádyban szálltál hajóra vagy hogy Bukarestből már egy lyádban lehet utazni gyorsvonattal Bécsig, ők nem veszik észre, hogy te ezt csak úgy fatiában megjegyezted, mire Bécsot mondsz, ők már bizáltak Bud pesten a Keleti pályaudvaron és mondták a vagonjai: szavadj úr, én futna tovább, ezért a nagy hallgatás itt az asztal körül, ki figyel már rád? amikor a Rákóczy utról idecsilingelnék a villamosok, Földi Sari idáig orosteppek és az MTK pályán egy szenzációs góllal idáig hurranak ...!

Mélyen hallgatók, hátravonulva egy chaluco haragkalapjának az árnyékába, nem merek előre jönni a gondolatimmal, szót nem szólok, a többi fiúk is néznek és csak néznek rám, látom, amikor néha felillantok, milyen fúcsan néznek, mi ez? ... szemrehányás? ... kezdtem magam egészen kégyelm-tlenül érezni ... elvögve nevelés! mit tehetek én arról, hogy ők ide bűjttek és hogy itt is az opera és nincs MTK és nincs focitörtés ... ezért talán csak nem lehet engem felelősségre vonni ... és hogy fáj nekik a visszamemlékezés az édes, gyönyörű Pestre, annak sem én vagyok az oka ... biztosan sokat éltek odahaza és sok emléküket van ... igazán furcsa, hogy emiatt énám haragszom és nem beszélnek egy szót sem és hagynak engem itt egy hang nélkül és egészen különös és asenans helyzetben ülök ...

De most már nem is néznek rám ... mintha itt és volnék ... Kinézek a parafagomb (kalap) alól és egyetlen tekintettel nem találkozom. Neveletlenek! ... idejöttem ötvenezer kilométerről és most egymással beszélgetnek ... rendben van, én nem fogom őket tovább sajnálni, felszakítom a sebrizet! Fejemmel kibuntam ismét a lámpafényre, körülöttem köztük (ugy-látásuk mégis van bennük valami kíváncsiság irántam, mert egyszerre felém fordultak az arcaik) és bocsánatkérő hangon ezt mondtam nekik:

... Szaajalom, hogy megzavar tam magukat a mai estélyjében ... és főleg a kedélyükben ... és hangulat-beli egyensúlyban ... Hiszen mag-érem, itt élnek évek óta, egy malom alatt, talán már le is számolták Európával és egész addigi életükkel ... bocsássanak meg, ha én most, az én idecsöppenésemmel, pillanatokra elővarázsoltam a régi életüket ... megk, tudom, majdnem mind pesti fiúk, főnem bankhivatalnokok vagy művészajú és művésznyakkendő diákok voltak odahaza —

... nem „odahaza” ... ott — szóltak bele többen szépen kicsinosított mondatomban ... — ... vagy „ott” ... és most itt kell lakniuk egy ilyen barakban — — ... Kőszalajdonban lévő saját lakóházban ... — ... nékülözik a kényelmes berendezését, fűrdőszobát — — ... és meg kell elégednünk a Földközi-tengerrel ... — ... bizonyára a színházak is hiányoznak és mozik sincsenek. — ... három mosi van Haifában és egy színház is van ... — ... akkor talán a koncertek, az irodalmi estélyek azok —

... amelyek nálunk éppúgy megvannak, mint Európában ... — ... ebben az esetben ... igazán ... — és a bizonyosság észrevehetően kezdett gyergalni a hangomban — vagy ez csak önértettség és önök nem akarják bevallani ... — ... mit?! — pattant ki egyszerre huzs torokból ... — ... hogy mégis ... nincsen meg ... az az európai ... nagyvonalúság ... az a kulturhorizont —

... a Margit körüti fogház kulturhorizontja? ... vagy talán Zságer-szeg? — mondotta gúnyosan kéteng-ráns ... — ... no, nem úgy értem — — ... hanem?! — zendült fel ismét a huzs torok. — Mi az az európai nagyvonalúság?! — és a hangok kezdtek követelőzők lenni és én bosszankodtam, hogy miért nem ültem tovább némán a parafakalap alatt ... Már egészen zavarban voltam és kerestem a szavakat, hogy válaszolni tudjak. — Hát tessék kérem! — folytatta tovább a huzs torok — szeretnék mi is ismerni azt az ... iét ... az a nagyvonalúságot ... Ön talán a nagyvonalú határokat gondolja vagy a vámokat, vagy az európai demarkációs nagyvonalakat ... — ... de hogy ... nem ... Önök igrán ... egészen ... — ... dehát mire gondolt ön ezzel? —

... Kérem, azonnal, ... megmondom ... (az öröögbe is!) a hang száim teljesen elkoptak ... vagy belülről bátorlanodtam el? ... én arra a nagyotbillü életre gondoltam, amit az európai nagyvárosokban élni lehet ... és ami ... talán ... itt ... önöknek ... néha ... hiányzik ... A huzs hang most egy közös torokon, a Balogé bugyborékol ki: — ... elsősorban nekünk az az európai nagystiluság nem hiányzik ... sem általában — — ... sem részlegesen — bővítették ki tizenhelenen. — ... Tehát: — folytatta Balog — nem hiányzik: — ... nekem az az öt év amire a fehérek itéltek, — szegerte mellemnek az egyik ... — ... nekem a tuberkóózis, amit ha még egy évig Breuer és Goldschmidtnei maradok, a poros irodában, biztosan megkaptam volna ... — a másik.

... nekem az egyéves katonai szolgálat, ami Európában mindent megvan és itt nincs meg ... — a harmadik. — ... nekem, érettségizett bankhivatalnoknak, az éntér — a negyedik. — ... nekem, volt sibernek a rossz magyar koronák, amik helyett itt ezüst piasztoreket keresek — az ötödik. — ... nekem pedig — szól végül a hatodik, egy volt fiziopter, — egyáltalában nem hiányzik a jelenlegi európai erkölcs, gondolóadsmód, destruktív, korruptó, kizis, megfenek-leltésg, Horth, Barthen, Poincaré, az ébrédők, az Orgesch, Béla-ntca ... — ... és sem egyiküknek, sem másikuknak, összesen, együtt és közösen — fejezte be Balog — nem hiányznak az arisztokraták ferdő pillantásai, cégfőnökök és fejtorók előtt a hejtőbőr, mert mi már a szabad élethez vagyunk hozzászokva és mi már nem is tudnánk másképp élni — és a huzs torok még egyszer: — miut szabadon! szabadon! szabadon!

A Landau-per ügyésze védi a gyilkosokat

— Uj Az Kelet tudósítójától —

A Landau per tegnapi tárgyalásán Marócsa ügyész mondotta el vadszédét. Az ügyész többek között ezeket mondotta:

— A háború és a forradalmak fel-talákozott kalózái felforgattak minden jogrendet, de az öntudatra ébredt magyarság kilökte magából ezeket a káros elemeket. Voltak olyanok, akik a Landau-ügyből kuruzs-ügyet akartak csinálni, holott az csak egy közönséges bűnügy. Kijelentem, hogy az elkövetett bűnöseknek

nem irányult a magyar zsidóság egyeteme ellen, hanem csak a Landau család milliói ellen

Ezzel az üggyel a magyar keresztény társadalom semmi közöségét nem vállal és nem is vállalhat, aminek fő bizonyítéka, hogy a hatóságok már a bűn-ügy kezdő stádiumában megadították a nyomozást és a letartóztatások sorra következtek.

Az ügyész szótán rátér a vádlottak jellemzésére. Dobó Nándor egyike a legzseniálisabb kalandozóknak. Multjában a pénzhamisításól a tigamiáig sok sötét folt szerepel. Negy kalibru üzlet-ember, aki sajnálhatja, hogy most a jó üzleti konjunktúra mellett tértelenégre van kárhoztatva, Sipos Kamilló vad,

... nekem az egyéves katonai szolgálat, ami Európában mindent megvan és itt nincs meg ... — a harmadik.

... nekem, érettségizett bankhivatalnoknak, az éntér — a negyedik. — ... nekem, volt sibernek a rossz magyar koronák, amik helyett itt ezüst piasztoreket keresek — az ötödik.

... nekem pedig — szól végül a hatodik, egy volt fiziopter, — egyáltalában nem hiányzik a jelenlegi európai erkölcs, gondolóadsmód, destruktív, korruptó, kizis, megfenek-leltésg, Horth, Barthen, Poincaré, az ébrédők, az Orgesch, Béla-ntca ...

... és sem egyiküknek, sem másikuknak, összesen, együtt és közösen — fejezte be Balog — nem hiányznak az arisztokraták ferdő pillantásai, cégfőnökök és fejtorók előtt a hejtőbőr, mert mi már a szabad élethez vagyunk hozzászokva és mi már nem is tudnánk másképp élni —

és a huzs torok még egyszer: — miut szabadon! szabadon! szabadon!

Ekkor már nem bírtam visszatartani a nosolyomat, boldog csalódásomnak az örömet és kacagva kérdeztem meg:

... Dehát, nem értem, miért voltak kezdetben, amikor ehhez az asztalhoz ültek, olyan hallgatagok ... — Vartuk, hogy ön kérdezősködjön fog ... hiszen újságíró.

— Én meg azt hittem azért hallgatnak, mert európai ember ilt le maguk közt ... és hazagondolnak ... Vártam is, hogy kérdezősködjének ... — Haha ...? ... és, hogy kérdezősködjünk? ... Nekünk a hazánk már itt van és bennünket már nem érdekel Európa ...

— Hiszen akkor rendben vagyunk — ujjongtam fel — mert én is ugyan ... csak azt hittem, hogy aki nem lakik benne, annak még jelent valamit ... Egyszerre huzs két legyintett fölényesen a levegőben: — ... Semmit ...

Amikor késő este eljöttem tőlük, már én is hiába kerestem magamban Európát és az Ázsiájáról ember európai fölényérzetét. Hát, valóban, adhatunk-e mi, egy összeomlott épület romjai alatt vergődő nyonorékok, ezekben az országotépítő fiataloknak valamit? ... Ben Ami

Megnyit a FRENKEL-áruraktár Strada Aprinjoarelor (volt Gyufagyár-utca) 13. szám.
Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Riffúró száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasúti vágány. Telefon 401, 290. 1947

Andort hivatalos hatalommal való visszaélés büntetvével, Beckert és Kiest család büntetvével, Beckert esenfelül hivatalos hatalommal való visszaélés vétségével vádolja. Sipo: ellen Landau letartóztatása és bantalmazása miatt emel vádat, mivel ezek a cselekedetek a zsarolás büntetvé kimérik.

Az ügyész esután Landau halálának a körülményeivel foglalkozik. Sipo és társai ellen vádat emelhetett volna gyilkosság büntetvé címén is, ha perrendszerü bizonyítékok volnának. Európai híru egyetemi tanárok véleménye szerint megállapítást nyert, hogy

gyilkosságról szó sem lehet.

Ilyen vád csak tendenciózus beállítás eredménye, vagy a túlfűtött fantázia szüleménye lehet. Erélyesen visszaütésitja Landau Sdmon keresetát, hogy külföldi orvosnárók exhumálják Landau Adolf holttetést, mert a magyar orvosi kar megéértését látja ilyen kérelemben. A megosonkításról és hullacsempéséséről szóló vád mese, ha Landauék feuttartják a gyilkosság vádját, kénytelen kijelenteni, hogy a legteljesebb mértékben elfogultak, mert a tárgyalás anyagát csak azt lehet megállapítani, hogy Sipo: és társai kergették halálba Landau Adolfot. A Sipo: és Dobé-féle emberektől meg

kell tisztítani a társadalmat. Kéri a bíróságot, hogy minősítést elfogadva, megfelelő büntetést hozson.

Marocza ügyész vádbeszéde után Ruperi védő magánjogi igényeit jelenti be.

Mindig ellene volt, hogy az ügyet politikává fújják fel. A gyilkosságra vonatkozólag kijelenti, hogy aktái nincsenek lezárva, az orvosok es k feltételek-t foglalnak össze véle ényükben. Bej lenti, hogy Gyó:ó ügyvéd 120 ezer koronát kapott ho oráruknak, 6 pedig a tárgyalás napjáig százezer koronát kapott és ügyvédi költség címen további százezer koronát felszámolt. Landau Baa ügyvéd a család képviselőiben szóial fel, a családnek titulat tiszennyolczer koronán feül még öt-ezer koronát számít f i.

Eután Ruzos védője, dr. D:ozdik Jenő mondja el véd beszédeát. H ng sulyozza, hogy Ruzos, mint Dobé védőjárt el, kinek joga volt kihásonálni ellenfele helyzetét. A védő nem tes-nek esküt srra, hogy ellenfele k t kiméik. Az ügyet Rur rtinterp-lációjés a sjtó egy része hólyagga futta fel, a védelemnek sikerült a hólyarot fel-pukasztani. Nem hiszi el, hogy Landau Gésa Ausztriában igazán beteg volt a. Hangsúl ozza Ruzos ártatlanságát es felmentést kér.

valuta emelkedését is. A memorandum azt fogja ajánlani a kormány-nak, állapítson meg a belső szükséglet számára magas árakat, viszont a kivitel számára alacsony árakat és vámtételeket. A memorandum hivatkozik arra, hogy ugyanez a rendszer van érvényben Magyarországon is és ilyen módoat versenyképesé válna az erdélyi szesz a külföldi piacokon és ami az államnak is jelentős nyereséget hoz.

Külföld

(x) Zürichi zárlat augusztus 22 ről Berlin 43, Newyork 529 50, London 2348, Paris 4180, Mitá 6 2370, Praha 1500 Budapest 32, Zürich 1450, Wien 075 bévezés 0875.

(x) Palesztina és Esztonia beléptek a nemzetközi távirókonvencióba. „Monitorul Oficial“ 107. száma közli, hogy Palesztina és Esztonia ormanya tudatták, hogy az 1875. évi párvári és az ezt siegés i 1913-ban nemzetközi távirókonvenciót elismeri.

(x) Miért esik a dinár. Belgrádból írják: A dinár legutóbbi árhanysá a szaszjtóban és nspilapokba élénk vita tárgyat képezik. Jugoszláviának bő termése volt, de sem ez, sem a nagy dollárhólesben nem tudta megakadályozni a dinár hanyatlását. A „Trbovinzski Glasnik“ kérdést intézett több elő elő pénzügyi szaktekintélyhez, akik szinte egyöntetűen az ország rendezetlen politikai viszonyival indokolák az SHS királyság valutájának esését.

SPORT

Labdarugás

A Kolozsvár—Csernovitz válogatott mérkőzés nagy gondot okoz dr. Morar Teofil szövetségi kapitánynak. A vasuti összekötés úgy Adjudon, mint Dornavatrán át igen körülményes és 4—5 napot vez igénybe a csernovitzi mérkőzés. Eanyi időt pedig a kolozsvári fuaballisták, akiknek legtöbbje magánhivatalknak és kereskedelmi alkalmazzott nehezen szentelhetnek a sportnak. Fáló, hogy ilyen körülmények között Kolozsvár válogatott csapatát nem a tényleg legjobb tizenegy tsgja fogja reprezentálni és a másodklasszisú kolozsvári együttes vereséget szenved Csernovitzban, ahol hetek óta komoly munkával készülnek a városközi revánsmérkőzésre.

Haggibbor II.—KAC II. 2:0 (2:0). Az unalmas és nivólan mérkőzésen teljes egészében domborodott ki a Haggibbor nagyobb technikája. A Haggibbor Geist és Barnát góljaival biztosan nyerte a mérkőzést. A góllövőkön kívül Baumwag Dódi játéka emelkedett ki a győztes csapatban. Goldstein bírójelölt nem rendelkezett a mérkőzés vezetéséhez szükséges képességekkel.

Haggibbor törpe—KAC törpe 3:0 (1:0). A törpek meglepően stílusos es szép kombinációs játékokat produkáltak. A gólokat Rosenfeld II. (2), aki egyben a mezőny legjobb embere volt és Jakab lötték. Nyilas gyakori klubcsereigetése dacára sem tanult még meg sem játszani, sem bírászkodni.

KMTE ifj.—KKASE ifj. 3:0 (2:0). Mindkét csapat erős játéka gyakran durvaságokba csapott át. A vezető gólt a fedezetsorból előretörő Balogh rugta, a második gólt Kozma szerezte meg. A második féldőben Dásy II. kapufáns lött egy tizenegyet, Pozáczky szerezte meg a KMTE harmadik gólját. A mérkőzést Komáromi, Victoria-játékos vezette.

A Haggibbor hazenatréningjei. A Haggibbor Sport Egylet vezetősége az augusztus 20-ától szeptember 3-ig tartó házi fuaballtilalom ideje alatt a tréningnapokon a Haggibbor hólygcsapatát tréningoztatja a hazenajátékra. Az első tréning szardán délután fél 5 órakor lesz. A Haggibbor női

hazencsapata szeptember hó folyamán tartja első nyilvános mérkőzését.

Uzás

A Haggibbor uszóversenye. A teljes erkölcsi és anyagi siker jegyében folyt le augusztus 20 án a Haggibbor első uszóversenye, amelynek megrendezéséért Sugár Andor szakosztályvezetőt illeti meg elismerés és dícséret. A hideg, szeles időjárás és víz erősen befolyásolta ugyan az eredményeket, amelyek azonban általában kielégítők. Részletes eredmények:

25 m. gyorsuszás, 14 éven aluliak részére. 1. Bilkei 20 mp., 2. Cziment, 3. W isz 50 m. oldaluszás (junior). 1. Schwarz S 45. mp., 2. Geist J. 3. Lebovics 25 m. gyorsuszás leánygyermek részére. 1. Rudas 26 mp., 2. Rosenfeld, 3. Falk. 50 m. oldaluszás (senior). 1. Sugár 40 mp., 2. Berkes, 3. Gancz. 25 m. melluszás, gyermekverseny. 1. Cziment, 2. Bilkei, 3. Schwartz. 50 m. gyorsuszás (junior). 1. Schwarz S., 2. Luzár, 3. Geist. 100 yardos meghívási verseny. 1. Pusztoly (KAC) 1 p. 10 mp., 2. Drach (KKASE). 50 m. melluszás. 1. Fisch Dóri 42 mp., 2. Geiszt.

25 m. hólygverseny, sprint. 1. Keude Lili 23 mp., 2. Krémer Emma. 50 m. gyorsuszás, főverseny. 1. Sugár 36. mp., 2. Berkes, 3. Baumzweig. 200 m. meghívási verseny. 1. Póntek (egylsten kívül) 2 p. 45 mp., 2. Geist. 50 m. hátuszás. 1. Heller 48 mp., 2. Sugár. 3. Baumzweig. 4 x 25 m. vevés staféta. 1. „A“-csapat (Sugár Wittmann, Heller, Schwarz) 1 p. 17 mp., 2. „B“-csapat. Müugras. 1. Wittmann, 2. Lebovics, 3. Schwarz. A versenyket kombinált csapat közötti wikipoló match fejeste be. Győzött az „A“-csapat 2:0 (1:0) arányban. Mindkét gólt Stotter Aladár dobta.

Külföldi eredmények

A budapesti női atlétikai verseny. Budapestről jelentik: Az idei női atlétikai versenyt fényes sikerrel az MTK rendezte meg. Eredmények: 60 m. síkfutás: 1. Reek Manó, Táro ugrás: 1. Reek Manó 414 cm. 4 x 100 méteres staféta: 1. MTE csapata 1 p. 3:1 mp.

A Szent István díj uszóversenye. Budapestről jelentik: A Csaszár fűrdőben nagy közönség előtt rendezte meg a budapesti MOVE a 10 X 70 méteres gyorsuszó stafétát a Szent István-díjért. Részletes eredmények: 100 m. hátuszás, MOVE bajnokság: 1. Cserey (III. ker. TVE) 1 p. 2:2 mp. 100 m. főverseny (a MOVE bajnokságért): 1. Kenyeri (MAFC) 1 p. 5:2 mp. 100 m. melluszás MOVE bajnokságért: 1. Bartha (NSC) 1 p. 25 mp. Sipo: nem indult. Müugras: 1. Nagy Károly (FTC) 63.4 pont. 800 m. gyorsuszás: 1. Eperjessy Béla 12 perc 18:2 mp. 10 X 70 méteres gyorsstaféta a Szent István díjért: 1. MAFC 7 perc 40 mp. Erős küzdelem után nyerve. A programot ezenkívül stafétauszás teljes katonai felszereléssel, gyermek-, hólyg- és pontverseny gazdagította.

Az MTK nemzetközi kerékpárversenye. Budapestről jelentik: A Millénári pályán rekord közönség előtt rendezte meg az MTK nemzetközi kerékpárversenyt, amelyek kiemelkedő eseménye az 50 kilométeres párosverseny a Szent István díjért volt. A versenyt a Koholl (Ausztria) és Masar (MTE) pár nyerte meg. A bécsi Galetta és a német Martin a negyedik helyen végeztek. A 3 x 5 kilométeres motorvezetéses versenyben első Balla, második Valtour (Amerika), harmadik Barlos.

A temesvári Kinizsi győzelme Belgrádban. Belgrádból jelentik: A Jugoszláviában tanyátó temesvári Kinizsi fuaballcsapata Belgrádban két mérkőzésen is 3:2 arányban legyőzte a Belgrádi Sportegylet csapatát.

Felelős szerkesztő DR. MARTON ERNŐ. Hód: ERŐS nyoma és kiadóháza I. T. Szerkesztőségi telefonszám 977.

KOZGAZDASÁG

Függetlenítik Zürichtől a magyar koronát

Az Uj Kelet tudósítójától

Azok az értékhullámzások, amelyek a zürichi jegyzésből kifolyólag gyakran minden indok nélkül illették a magyar pénz vásárló erejét, a magyar gazdasági körökben oly áramlatokat váltottak ki, melyek a Zürich-től való elszakadás, a magyar korona értékének függetlenítése mellett törnek lándzsát. Igen érdekes ebből a szempontból a budapesti sajtó közgazdasági rovatainak, különösen azonban a „Pester Lloyd“ szakértőjének állásfoglalását ebből a szempontból figyelemmel kíséni. Fodor, aki e legnagyobb magyar, erősen közgazdasági tájékozódásu sajtóorgánium valutapolitikai megnyilatkozásait névével jegyzi, zürichi bankárnyilatkozatok alapján úgy találja, hogy a magyar korona kurzusát egy kisszámú emberből álló koterria diktálja Zürichben.

Megállapítja, hogy a kereslet és kínálat egyáltalában nem hat a magyar bankjegyek értékelésére, mert csak szóránnyosan fordulnak elő. Es minthogy nincsen valóságos szükséglet, a magyar korona értékhullámlása arra a sajtóságos jelenségre vezethető vissza, hogy a zürichi haufinanse játékpapírjává avatta a magyar pénzt. Ezek a bankárok a bécsi, prágai és a birodalmi német lapokból szerzik információikat a magyar állapotok felől. Ezen információk alapján emelkedésre vagy hanyatlásra spekulálnak. Fodor tehát azt javasolja, hogy a magyar pénz értékét függetleníteni kell Zürichtől és a bel-földi kenyérrárl kell viszonyba hozni. A gabona métermássáját pedig úgy állapítsa meg az állam autoritative, hogy az a magyar korona békebéli vásárló erejének legalább is egynegyed részével legyen egyenlő.

A „Lloyd“ cikkirója türehtetlennek mondja azt az állapotot, hogy egynéhány ember spekulációjától függjön Magyarország dolgozó tömegeinek életszínvonala és az elsőrangú élelcstükségleti cikkek, a tej, kenyér és hus áralakulása.

Ezen érdekes gazdasági mozgalom kétségteletlenül novumot jelent a pénzérték helyreállítását célzó háborúntáni törekvések között. Érvényesítésére azonban elhatározólag foghatni az a jelenség, hogy a rosszváltajú országok belső gazdaságában az összes termelő rétegek immár hosszú évek óta arra vannak beállítva, hogy fokozatosan a világpiacon

árak felé fejlessék áruik értékét. Es a törekvés annyira beleyökerezett a haayatló valutájú országok minden egyes termelőjébe, hogy a pénzügyi helyzet megfordulása, tehát jelen esetben a korona értékemelkedése tudá ezt a gazdasági tendenciát megfelelő módon visszazoritani, mint ez nagyjában Csehszlovákiában látható. Jó tanácsok és jámbor óhajtások azonban nem tudják kikényszeríteni a korona „függetlenítését“ a nemzetközi értékeléstől.

Belföld

(x) Százhuszmillió lei harmincezer rongált vasuti kocsi megjavítására. Tancred Constantinescu a CFR. vezérigazgatója, miután szemleutját az országban befejezte, visszatért Bukarestba és érdekes nyilatkozatot tett a vasuti forgalom megjavításáról.

— Megállapítottam, — mondotta a CFR. vezérigazgatója — hogy közel harmincezer rongált vasuti kocsi van, amelyet könnyen használhatóvá tehetünk. A kormány erre a célra százhuszmillió leit folyósított és a javítási munkálatokat már meg is kezdtük. A munka gyorsan folyik és havonként háromezer vagont helyezhetünk újból forgalomba. A kop-esiparkot további huszezer kocsival szaporítjuk és így hamarosan negyvenöt-ötvenezer vasuti kocsi lesz forgalomban, ami a forgalom akadálytalan lebonyolítására feltétlenül elegendő. Még kell állapítanom, — fejezte be Constantinescu — hogy míg az elmúlt év első felében kilencezer vagon épületfát exportáltunk, ez év első felében harminchatezer vagon tudtunk külföldre vinni. A külföldre kivitt árumennyiség maximuma az elmúlt évben hatvanezer vagon volt havonként, a forgalom megjavulása óta azonban ebben az évben havonként százezer vagon is exportálunk.

(x) Az erdélyi szeszgyárak akciót kezdtek a régen érezhető ipari pangás megszüntetésére. Az erdélyi szesz exportja a magas vámtételek miatt csökkent le a minimálisra, amikor pedig a vámdíjakat leszállították, már késő volt, mert közben az európai piacot az amerikai szeszipar hódította meg. A magyar piacot is elvesztette erdély szeszipara, a regái stükségletet pedig a regái gyárak fedezik. Az erdélyi szeszgyárosok tehát elhatározták, hogy memorandumot nyújtanak be a kormánynak, amelyen, ha a kormány magáévá tett, nemcsak az erdélyi szeszipar fellendülését várják, de a

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

A magyar színház bérlethirdetése. A kolosvári magyar színház támogatásának legpraktikusabb alkalma az, ha mindenki, aki tehát, bérletet vált. A bérletár olyan alacsony s emellett olyan apró részletekben fizethető, hogy ezt az áldozatot mindenki meghozhatja. Különösen az A. B. és C. bérletek árai vannak olyan méltányosan megszabva, hogy senkinek sem volna szabad kivonnia magát a köteleesség teljesítés alól. Holott az A. B. és C. bérletek éppen úgy megkapnak minden újdonságot, reprint és operát, mint a premierbérletek.

Ez már az utolsó felhívásunk bérlet jelentkezésre, mert esüörtökön este végleg bezárja a titkári iroda a bérletkötéseket. Pénteken közzé fogjuk tenni a bérlet teljes névsorát.

Bérlet lehet tehát még szerdán és esüörtökön délelőtt 10 óráig és este 6 óráig 9 óráig.

Tüzek. Hans Müller világhírű, Európa minden metropolisában szépséletes sikert aratott új darabja, a Tüzek lesz a magyar színház első újdonsága. A Tüzek a budapesti magyar színház legnagyobb sikert újdonsága volt, ahol három hónappal ezelőtt mutatták be s azóta minden nap adják. A Tüzek háromfelvonásos, izgalmas dráma. Bemutató előadása nálunk a jövő hét péntek estéjén lesz, elsőrangú szereposztásban.

Uj! Megnyilt Uj!

Clujon a Bolyai-utcában ROSMANN MIHÁLY szücsműhelye

ahol minden e szakmába vágó munkát legújabb divat szerint jutányosan és pontosan eszközöl. 1387

Cégtáblákat

legolcsóbban készít 1816 **JAKAB**

Starda Regala 12a. (volt Majális-u.)

Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít 1344

Winkler Mór & Co szalámigyára

Cluj, Piata Mihaili Viteazul (Széchenyi-tér 29. Telefon 12-90. Árjegyzék és kérésre kívánatra ingyen.

Garantált Ia. Kalodont

Pamutárak rövidárak galanterie cikkek viszont eladók legolcsóbb bevásárlási forrása a

„PROGRESS“

rövidáru nagykereskedése, Nagyvárad. Telefon 455. 1312

RÖZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)

Hajfestés, hajmunka, fejmosás, ondulolás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben. Hajat veszek! **PÉTERFI JULISKA**

Utazó bőrönd és táská

legjobb minőségben kapható **Farmati bőröndösnéi** Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

Megnyilt! a Megnyilt!

„Helios“

kötött szövet árúgyár leahala Cluj, Piata Unirii 7. (Főter)

Óriási választék: 1389

- Kötött kabátok
- Kötött ruhák
- Női és gyerek cseppek
- Jämperek
- Harisnya és keztükben

Eredeti gyári árak

Valutapiac augusztus 22-én

TÖZSDÉK	Lei	cses kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	oszte. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. márká	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukaresi valuta deviza																
Bécs .... valuta deviza	559	2250	62	6050	14509	3425			340700			905	70500			
Prága .... valuta deviza			2177	257	617	146	4	205		3775			39			
Berlin .. valuta deviza																
Zürich .. valuta deviza			46			2375	75	31				7	524			
Paris .... valuta deviza	1020	3910	110		238	5860	2		5608				1251			
Budapest valuta deviza	1175	49	51	159	155	132	225	225	7260		210		1630	638		

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co

kötött, szövött, rövid és norinbergi áruk nagykereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

Markovits F. ékszerész, Arany- ezüst ékszerek, kinczezt és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek. 1393 Cluj, Wesselényi-utca 20. sz.

Hebr. Druckerei .... L 25
 Hebr. Lottospiel .... L 24
 Palestina Reisespiel .. L 30
 Hebr. Illustrierte Märchenbücher für Kinder L 18-35
 ספר החיות (Album) L 30

Taschenkalender
 für das Jahr 5683 (1922-1923)
100 St. Lei 55 franco
 4444 liefert

Safruth Jüd. Buchhandlung Cluj

Külföldi likör és pezsgó Lucullus-nál Oradea-Mare, különlegességek kaphatók Bémer-tér 1392

Szaniszló János

műszaki kereskedő, villang, vízvezeték vállalkozó, rézműves. Kolozsvár, Hungady-tér 17-18.

Állandó nagy raktár műszaki, vízvezeték és felszerelési anyagokban, valamint hasonló cikkekben.

Satuk és rézarmaturák
 Rézműves, villany- és vízvezeték munkálatok a legolcsóbb napi áron Elvállal berendezni komplett

szeszfinomitókat
Pálinkafőzőüstöket
 a legmodernebb kivitelben készít.

Telefon 12-82. **Esztergák**

IRKA
 nagy gyári lerakat

Import Engros

LÁNGZET M. FIAI-nál
 fűszer, vas és rövidáru **TARGU-MUREŞ**
 Kiskereskedők legolcsóbb bevásárlási helye! 4478

Használt vagy új **iskolapadokat**

megvételre keres héber elemi iskola **SATUMARE** Str. Basarabilor 17. 4474

Ujra kapható
 Fényes Samu mélységesen zsidó regénye

Jidli első változása
 Ára 33 lei

Uj Kelet könyvostálya Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Telefon 81. **LÁDAGYÁR** Telefon 81.

Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszegezett és szétszedett részben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbban napiáron.

Sajovics és Lebovits
 fakereskedés és ládagyar Strada Cernantli (Kajántó-u.) 1. szám.

Budapesti Wieni

VII., Rákoczy-ut 6. és 1278 I., Rotenturmstrasse 27. számú házaink utján egy a darabáru, mint vagonrakomány forgalmat Románia, Magyarország és Austria között

5-10-15 napi
 határidőn belül — kötbér kikötése mellett — sikertől lébonyolitanunk. Ugyszintén határidő mellett vállaljuk a német cseh és olasz szállítmányokat.

Deutsch Testvérek

nemzetközli szállítási vállalat, Cluj, Piata Unirii 26. Fiókok: Oradea-Mare Rimanóci-u. 12 Orsova, Dunapart. Brassó Kapu-u. 61. Saját expositurák: Bruck, Hegyes-halom, Moson, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba, Kőtegyán, Biharpuspöki.

Szórakoztató olvasmányok!

Leo Perutz:
9 és 9 között

Jerome K. Jerome:
Három ember egy csónakban

Kassák Lajos:
Misillo királysága

Egy kötet ára 22 Lei
 UJ KELET könyvostálya Cluj, Str. Baron L. Pop No. 10.

ATUTALÁSOKAT!

a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombard-kölcsönök, betétek naptól-napig a legmagasabban kamatoztatnak. **Telefon 1-69 és 7-25.**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög 10 lel. Jelligés hirdetésekre semmiféle felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 ban! bélyegköltésig fizelendő.

Elcserelném a városban levő két modern szobából és konyhából álló lakásmat nagyobb, kertes lakásra. Lehet a külső részeken, esetleg magasabb helyen is. Leveleket »Kölcsonös« jellegre az Uj Kelet kiadóhivatala továbbít. Telefon 977 és 844.

Keresek egy németül tökéletesen beszélni és írni tudó nevelőnőt 2 leánygyermekem mellé, (6 és 2 éves) aki egyszerűs mind zongorára is tanítaná nagyobbik leánykamat. Az állás azonnal elfoglalható. Zsidóvallásnak előnyben részesülnek. Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével Sebestyén Áron, Parajd küldendők. 4466-I

Orvostanhallgató nő lakást, esetleg ellátással orthodox családnál keres. Czelsler, Nagyvárad Jókai-utca. 4465

Azonnali belépésre keresünk tanuló kezű műsú nagy kereskedésünkbe. Szombat és ünnepeken zárva. Jelentkezhetni Simon I. és S. üzletében, Calea Reg. Ferdinánd 20. 4460-I

Egy jó kellemeshangu előimádkozó בעל תפילה jó hitsonok מנהיג ügyesen és gyorsan tud reingolni מנהיג hitközségi könyvek vezetésében, héber, német és magyar nyelven, elsődrendű, némileg a román nyelvet is bírja. A hitoktatásra a felsőbb iskolákban is képes, keres megfelelő állást, ajánlatokat az Uj Kelet kiadó továbbít. „Megfelelő“ jellege alatt 4463-I

Izraelita tanítónőt keresek II. polgársta leányom és elemista fiam mellé. Zongoratanítás megkívánatik. Németül tudók előnyben. Reflektánsok közülök sürgősen igényüket. Roth ipartelep Aranyosmeggyes. 4453-I

Eladó 6000 sörös üveg 50 és 55 centis koronás Nussbaum Vilmosnál Szilágyosmló. 4477-I

Szállást, kosztot (szigoruan kósért) adok középiskolás lányoknak. Cím a kiadóban. 4471-I

»Tarbuth« iskola közelében 3-4 alsos tarbutista tejes ellátást és lakást kaphat. Cím a kiadóban. 4473-I

Egyetemi hallgató előkelő családnál teljes ellátást keres. Ajánlatok »Német« jellegre a kiadóba. 4470-I

Irodahelyiséget esetleg átalakítható suteraint keresünk. Loyd Express Cluj, Calea Reg. Ferdinánd 36/38

Arverési hirdetmény

Közhirre teszem, hogy Dr. Horvát Jenő cluj ügyvéd ur, közbenjövetelem mellett 1922 aug. 25.-én d. u. 8 órákor a Weisz lakab-féle üzletben, (Unió és Róza u. sarok) adós terhére 5 láda különféle fehér-ruhaneműt és háztartási berendezést fog ganturánként elárvereztetni. Bántapénz a kikáltandó ár 100%-ka. Vételár, vételi illeték és orgalmi adó azonnal fizetendő. Cluj, 1922 augusztus 22.

Dr. Joan Cosma
notar public

Pályázat

Teius orth izr. hitközség a nagy ünnepekre בעל תפילה előimádkozót keres. Dotáció 1200 leu és uttköltés. Uttköltés megterítésben csak a megbízottak részesülnek. Pályázatok az elnökséghez küldendők.

Bocskor, mosdótalp, felsőbőr és szilgyártóháló

Állandóan nagy készlet késznyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközök. Magontételnél 5 százalék kedvezmény.

SÁMSON-BÖRGYÁR

Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3—86, lakás 8—87. szám

Vaskereskedők és bádógosok!

Hitelesített ürmérték és ürmérték részek legolcsóbban beszerezhetők
Biró Márton, 1390
fém- és bádógipari üzembén Cluj

J. NACHT

Soc. In nume colectiv. 4071-I

Központ: Bukarest Fiókok: Arad, Wien
Telefonszám 6—53. **Cluj** Piața Cuza-Vodă 12.

Vörösréz-lemezek, rudak, csövek, sodronyok, üstök, pálinkafőzőüstök
Sárgaréz-lemezek, rudak, csövek, sodronyok
Angolón 99% tömbökben és rudakban
Antimon, Zink, Ólom
Csapágytémek 12—80% tiszta bronz tömbökben és rudakban
Mindennemű feketelemezek 0,25 mm. —10 mm., fedellemezek 65/100.
Horgonyozott lemezek, zink és fohé-lemezek, alumíniumlemezek

Gázcsövek 1/2"—2", ólomcsövek, Mannesmanncsövek
Vermorel (eredeti francia) permotező Asbest tömitések, Carborundum gyártmányok, Bergmannsövek
Csavarárúk (Brevillier & Urban, Wien) minden méretben
Transmissiótengelyek, acéllemezek, vasúti szerszámok: cikkek, műszaki cikkek, drogák

ENGROS Táv-cím: METALNACHT, Cluj

Szőrmék művészies feldolgozása

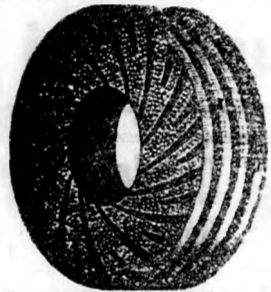

Eredeti modellek

Telefon: 12-12.

Déri Lajos,

Cluj, Strada Memorandului No. 3. (volt Unió-u.)

„Kálnai“ Malomkőgyár

Targu-Mures—Marosvásárhely

Gyárt legnagyobb teljesítményű, ugy buza, mint tengeri őrlésre alkalmas, francia rendszerű, rakott malomkővet. Minőségért garátiólok! 1387

Porcellán és edénykereskedők figyelmébe!

Karibadi porcellán árak: u. m. sima, gyöngyös, relif, duplaerős, mély, lapos és dessert tányérok; sültés, tészta stb. tálak, gyönyörű, mintás teás csészék, bögrék stb. a napi árnál sokkal olcsóbban. Kérjen árajánlatot! 4336-I

B. Gál, porcellánkereskedő Déva. Telefon 27.

Papir és fűszernagykereskedők figyelmét felhívja az iskola saisonra „Zea“ első román krétagyár Cluj.

S. EISENSTÄDTER & Co

szücs és szörme áruháza

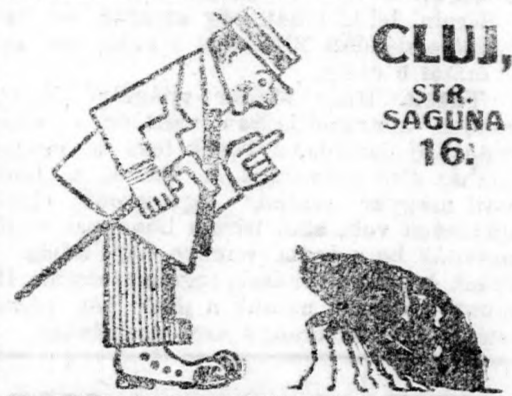
Főüzlet: Calea Victoriei 2. Fiók: Ovár (Szentlélek és Kinizsi-u. sarok)

Szőrmeárunkban állandóan nagy készlet!

Telefon 749.

OLOSKAIRTÁS! GARANCIA MELLETT!

LEGUJABB SZOBAFESTÉS CÍMFESTÉST ÉS MÁZOLÁST VÁLLAL **GRATZ**

CLUJ, STR. SAGUNA 16.

Telefon 471. Citrom Telefon 471. 1401 300 és 360-as

Salicyl Heyden féle egy és öt kilogramos eredeti csomagolásban

Sardella gyűrű (ringli) 1/10, 1/8, 1/6, 1/4, 1/2 olasz gyártmány

Sardella pasta Kávé, bors, vanília nagy mennyiségben érkezett

LÉB FIVÉREK

Telefon 471. Cluj Telefon 471.

Kenderzsineget,

zsinorokat és hevedereket raktárról szállít 1381

Bleier és Weisz

cég vezérképviselete Emanuil Salamon & Co. Cluj, Piata M. Viteazul 40.

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindennemű timár-hulladékok legmagasabb naptárban vásárol

Szaru- és csontárugyár Rt. Cluj 1310

Engros. Olcsó bevásárlási forrás rövid, bazár, galanterie cikkekben Feiner Testvérek, Cluj, Unió-u. 11. Bent az udvarban 1392

Az élite világ cipőkrémje

Szép, izléses nyomtatványt csak az UJ KELET nyomdája készít

Névjegyeket, eljegyzési, lakodalmi kártyákat, üzleti nyomtatványokat a legrövidebb idő alatt és a legjutányosabban szállítunk.

„Kadima“-nyomda és kiadóvállalat Rt. Cluj—Kolozsvár Str. Baron L. Pop 10. Telefon 879.